

J. G. Ballard

Tajna autobiografija J. G. B.-a

Probudivši se jednog jutra, B se iznenadio vidjevši da je Shepperton pust. U devet sati je ušao u kuhinju i ozlovoljen ustanovio da mu nisu dostavljeni ni pošta ni novine, te da zbog nestanka struje ne može pripremiti doručak. Sat vremena je zurio u led koji se otapao i kapao iz hladnjaka, a onda se krenuo požaliti susjedu.

Začudo, susjedova kuća bila je prazna. Auto mu je stajao na prilaznom putu, ali cijela obitelj – muž, žena, djeca, pas – je iščezla. Još čudnije, cesta je bila ispunjena nepomućenom tišinom. Nikakav promet nije tekao obližnjom auto-cestom, a ni jedan zrakoplov nije preletao prema londonskoj zračnoj luci. B je prešao cestu i pokucao na nekoliko vrata. Kroz prozore je mogao vidjeti samo prazne unutrašnjosti. Sve je u tom mirnom predgrađu bilo na svom mjestu, osim odsutnih stanovnika.

Pomislivši da se možda zbilja neka strašna nesreća – nuklearna katastrofa ili nagla epidemija nakon nezgode u istraživačkom laboratoriju – pa da zbog nekog nesretnog nesporazuma jedino on nije bio upozoren, B se vratio kući i uključio tranzistor-ski radio. Aparat je radio, ali sve su postaje šutjele, one na Kontinentu, baš kao i u Ujedinjenom Kraljevstvu. Smeten, B se vratio na ulicu i pogledao prazno nebo. Dan je bio miran, sunčan, s miroljubivim oblacima koji nisu davali naslutiti neku prirodnu nepogodu. B je sjeo u auto i odvezao se u središte Sheppertona. Grad je bio pust i ni jedna prodavaonica nije bila otvorena. Vlak je stajao na kolodvoru, prazan, bez i jednog putnika koji bi obično putovali za London. Napuštajući Shepperton, B je prešao Temziju i stigao u obližnji grad Walton. I tu je zatekao potpuno tihe ulice. Zastao je ispred kuće svoje prijateljice P, čiji je auto bio par-

kiran na ulazu. Upotrijebivši rezervni ključ koji je imao sa sobom, otključao je ulazna vrata i ušao u kuću. Viknuo je njeno ime, ali je bilo jasno da mladoj ženi nema ni traga. Nije bila spavala u krevetu. Na kuhinjskom se podu, od otopljena leda iz hladnjaka, stvorila velika mlaka. Nije bilo struje, a telefon je bio mrtav.

Nastavivši putovanje, B je sustavno istražio obližnje gradove, obišavši ih sve, dok se približavao središnjem Londonu. Nije se iznenadio zatekavši golemu metropolu potpuno pustu. Provezao se praznim Piccadillyjem, prešao u tišini Trafalgar Square i parkirao ispred nečuvane Buckinghamske palače. Počeo je padati sumrak, pa se odlučio vratiti u Shepperton. Gotovo je bio ostao bez goriva, pa je bio prisiljen provaliti u benzinsku crpku. Policajaca ionako nije bilo ni u patroli ni u postajama. Ostavio je iza sebe golemi grad uronjen u tamu, a jedina su svjetla bili odrazi njegovih farova.

B je proveo nemirnu noć, s gluhim radijem pored kreveta. No kad se probudio idućeg svijetlog jutra, vratio mu se samopouzdanje. Nakon početne nevjerice, s olakšanjem je ustanovio da je Shepperton i dalje pust. Hrana je u hladnjaku počela truliti; trebao je svježije namirnice i nešto na čemu će kuhati. Odvezao se u Shepperton, razbio izlog supermarketa i pokupio nekoliko kutija konzerviranog mesa i povrća, riže i šećera. U željeznariji je pronašao peć na petrolej i ponio je kući zajedno s kantom goriva. Voda više nije tekla u cijevima, ali je ocijenio da će mu sadržaj cisterne na krovu dostajati za tjedan dana ili više. S daljnjim provalama u lokalne prodavaonice opskrbio se zalihom svijeća, baterijskih svjetiljki i baterija.

Idućeg tjedna B je poduzeo nekoliko pohoda u London. Obišao je kuće i stanove prijatelja i ustanovio da su prazni. Upao je u Scotland Yard i u novinske urede na Fleet Streetu u nadi da će pronaći neko objašnjenje za iščeznuće cjelokupnog pučanstva. Napokon, ušao je i u Parlament i zastao u utihloj dvorani za rasprave Donjeg doma, udišući ustajali zrak. Međutim, nigdje nije bilo ni najmanjeg objašnjenja za to što se zbililo. Na gradskim ulicama nije zapazio ni jednog psa ili mačku. Tek je za posjeta londonskom Zoološkom vrtu ustanovio da su ptice i dalje ostale u kavezima. Činilo se da im je drago što vide B-a, ali su odletjele uz izglednjelu kriku kad je otključao kaveze.

Tako je barem imao neku vrst društva. Tijekom idućeg mjeseca i čitavog ljeta, B je nastavio pripreme za opstanak. Odvezao se na sjever sve do Birminghama a da nije vidio žive duše, zatim se provezao južnom obalom, slijedeći cestu od Brightona do Dovera. Stojeći na klifovima, zagledao se u udaljenu francusku obalu. U marini je odabrao motorni čamac s punim rezervoarom, pa je zaplovio mirnim morem na kojem sada nije bilo uobičajenih manjih plovila, tankera za naftu i trajekata koji prometuju pre-

ko Kanala. U Calaisu je sat vremena lutao pustim ulicama i u utihlim prodavaonicama uzalud osluškivao telefone koji nisu zvonili. Potom se vratio istim putem u luku i u Englesku.

Nakon što je iza ljeta došla blaga jesen, B je uspostavio uvjete za ugodan i udoban život. Stvorio je goleme zalihe konzervirane hrane, goriva i vode s kojima je mogao preživjeti zimu. U blizini je tekla rijeka, bistra i lišena svakog zagađenja, benzin se lako mogao nabaviti u neograničenim količinama na benzinskim crpkama ili iz parkiranih automobila. Iz lokalne policijske postaje prikupio je mali arsenal pištolja i karabina da se obračuna s neočekivanom prijetnjom koja bi mogla iskrsnuti.

No jedini su mu posjetitelji bile ptice, pa je bacao pregršte riže i sjemenki po svom travnjaku i tratinama nekadašnjih susjeda. Njih je već počeo zaboravljati, a Shepperton se ubrzo pretvorio u izuzetno stanište svih vrsta ptica.

Tako je ta godina završila spokojno, pa se B bio spreman posvetiti svom pravom poslu.*

* Priča je prevedena prema tekstu iz tjednika *New Yorker*, broj od 11. svibnja 2009, tamo je izašla pod naslovom *The Autobiography of J.G.B.*. U knjizi *The Complete Stories of J.G. Ballard*, Norton, 2009, naslov glasi *The Secret Autobiography of J.G.B.*, dakle dodan je pridjev *Secret* (*Tajna*). Mi smo u naslovu pridjev preuzeli. (op. ur.)